

Van: Water Natuurlijk Midden Nederland <middennederland@waternatuurlijk.nl>

Verzonden: woensdag 16 maart 2022 22:03

Aan: Statengriffie <statengriffie@provincie-utrecht.nl>

Onderwerp: Natuurlijk Water 2022 nr. 02

[View this email in your browser](#)

Jaargang 8, nr. 02, maart 2022

[Lees je liever in pdf?](#) [Naar de nieuwsbrief](#)

Razendsnelle klimaatactie nodig

De gevolgen van klimaatverandering zijn ernstiger voor mens en natuur dan eerder werd gedacht. De wereldwijde effecten zijn nu al ingrijpend en deels onomkeerbaar. En er blijft steeds minder tijd over om de gevolgen van verdere klimaatverandering tegen te gaan en om ons tegen die gevolgen te beschermen. Dat stelt het VN-klimaatpanel IPCC in zijn nieuwste rapport.

Dit tweede deel van het 6e IPCC-rapport gaat in op de effecten van klimaatverandering en de mogelijkheden om ons aan te passen aan de gevolgen. Ook gaat het in op de vraag vanaf welke mogelijke drempelwaarden de gevolgen van de mondiale opwarming onomkeerbaar zijn. Denk daarbij aan het verlies van plant- en diersoorten en het smelten van ijsmassa van gletsjers en poolkappen. Het risico op deze gevolgen kan alleen worden beperkt als de komende decennia de uitstoot van broeikasgassen drastisch afneemt.

De belangrijkste boodschap van het rapport is dat we razendsnel aan de

slag moeten. Niet alleen moeten we de CO₂-uitstoot drastisch tegengaan maar ook moeten we ons fundamenteel aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. De risico's van klimaatverandering komen harder op ons af dan klimaatwetenschappers hadden ingeschat in het rapport van 2014. Om een leefbare en duurzame toekomst voor iedereen veilig te stellen, moeten we nú op grote schaal in actie komen.

Het is het allerbelangrijkst om de uitstoot van broeikasgassen stevig te verminderen. In de eerste plaats omdat de risico's boven de 1,5 graden opwarming voor mens en natuur flink toenemen. Op sommige plekken kunnen mensen en dieren zich over tien of twintig jaar niet meer beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering. Er zijn plekken waar dat nu al niet meer kan. Bij een opwarming boven de 1,5 graden wordt bovendien de kans groter op gebeurtenissen met een zeer grote impact. De Antarctische ijskap kan bijvoorbeeld versneld afsmelten, met een snellere zeespiegelstijging tot gevolg.

Waterschappen willen af van Gazprom

Op lokaal en regionaal niveau bestaat steeds meer verzet tegen samenwerking met het Russische staatsbedrijf Gazprom. Waterschappen die een contract hebben met Gazprom, [zoeken naar alternatieven](#).

Ruim de helft van de 21 waterschappen in Nederland heeft een contract met Gazprom voor de levering van gas. De waterschappen in onze regio; Rijn en IJssel, Rivierenland en Vallei en Veluwe hebben géén banden met Gazprom.

De waterschappen hebben advies gevraagd aan het ministerie van Economische Zaken. De situatie in Oekraïne is genoeg reden om de contracten te heroverwegen.

Probleem is volgens de Unie dat sommige andere energieleveranciers ook gas van Gazprom betrekken. Het heeft geen zin om van leverancier te veranderen als dat uiteindelijk hetzelfde Russische staatsgas oplevert.

Warmtenet met aquathermie in Harderwijk

In de nieuwe wijk Waterfront in Harderwijk worden [woningen straks verwarmd met restwarmte van de nabijgelegen rioolzuiveringsinstallatie](#).

Het warmtenet is zo ontworpen dat er in de toekomst ook andere bronnen kunnen worden ingezet én buurten in de omgeving kunnen worden aangesloten.

In een vooronderzoek heeft de gemeente verschillende duurzame warmte-opties verkend. Een warmtenet met thermische energie uit afvalwater en oppervlaktewater is daarbij als meest haalbare, betrouwbare en betaalbare oplossing naar voren gekomen. Het uitgangspunt is dat het warmtenet betaalbaar is, open staat voor verschillende bronnen en leveranciers, bijdraagt aan een forse vermindering van de CO₂-uitstoot en opschaalbaar is naar andere gebieden.

Het warmtenet maakt in eerste instantie gebruik van gezuiverd afvalwater van de rioolwaterzuivering van het Waterschap Vallei en Veluwe in het nabijgelegen bedrijventerrein Lorentz. Het afvalwater, met een temperatuur van 8 tot 25 °C, wordt via een warmte-koude-opslagsysteem (WKO) naar de woningen getransporteerd. In de zomer levert het systeem comfortkoeling.

Het warmtenet in Harderwijk wordt aanvankelijk ingezet voor 1.110 nieuwe woningen in Waterfront. In de toekomst is het warmtenet uitbreidbaar naar woningen en gebouwen in de buurt, zoals het stadhuis en een deel van de nabijgelegen Zeebuurt.

Afschaffen ondemocratische 'geborgde' zetels weer stapje dichterbij

Het initiatiefwetvoorstel van GroenLinks en D66 over de geborgde zetels van de waterschappen is een volgende fase ingegaan. De Kamerleden Laura Bromet en Tjeerd de Groot hebben met de [nota naar aanleiding van het verslag antwoord gegeven op de vele vragen](#) van de Tweede Kamer over het wetsvoorstel.

In 36 pagina's gaan de Kamerleden in op vragen over o.a. de gevolgen van de wet voor de kwaliteit van het waterschapsbestuur en waterbeheer en de achtergrond en motivatie van dit voorstel.

De initiatiefnemers geven aan dat zij het advies van de Commissie Boelhouwer hebben gevolgd, die adviseert om de geborgde zetels

helemaal af te schaffen. Uit de quick scan van de commissie Boelhouwer en het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden blijkt dat op dit moment sprake is van een oververtegenwoordiging van bepaalde belangen.

De initiatiefnemers antwoorden hierop dat het afschaffen van de geborgde zetels niet betekent dat de belangen die deze zetels vertegenwoordigden niet meer in de waterschapsbesturen vertegenwoordigd 'mogen' zijn: de vertegenwoordigers van deze belangen staat het immers vrij om via partijen aan de waterschapsverkiezingen mee te doen.

Bromet en De Groot vinden het voor een belangenorganisatie hun goed recht om de belangen zo vaak als zij wensen in een besluitvormingsprocedure in te brengen. Dit moet alleen niet betekenen dat deze specifieke belangengroepen ook nog aangewezen zetels moeten krijgen.

Arnhem over een eeuw

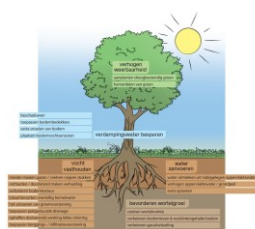
Na de kaart van het groene Nederland van 2120 [schetsen Wageningse wetenschappers](#) nu ook hoe de stad van 2120 eruitziet - met Arnhem als concreet voorbeeld.

Drijvende, houten woontorens, ventilatiecorridors die de binnenstad een verkoelende bries bezorgen, energie uit waterkracht via een stelsel van ondergrondse buizen en meertjes op de Veluwe: de Wageningse visie op het Arnhem van de 22e eeuw bevat allerlei voorzieningen die tot de verbeelding spreken. 'Doemscenario's over de toekomst zijn er al ruimschoots. Deze verkenning laat zien dat een rooskleurig toekomstbeeld óók haalbaar is, mits Nederland er tijdig op voorsorteert. Als we willen, kunnen we over vijftig jaar al een heel eind op weg zijn naar een toekomstbeeld zoals dit. Maar dan moeten bestuurders en beleidsmakers wel vlot in actie komen, en niet eerst nog jarenlang afwachten.'

Dat juist Arnhem de plaats van handeling is van de urbane toekomstvisie, is geen toeval. De stad ligt op het snijpunt van twee belangrijke Nederlandse landschapstypen: het rivierengebied en de hogere zandgronden. Het onderliggende idee is dat het natuurlijke systeem leidend is, en dat we de keuzes voor de stedelijke ontwikkeling daarop enten. Als de natuurlijke context vergelijkbaar is, zijn dezelfde principes toepasbaar op andere locaties. De visie biedt daardoor

aanknopingspunten voor zowel de laaggelegen steden in onder andere de Randstad, als voor hoog en droog gelegen steden zoals Nijmegen en Apeldoorn.

Zowel de rivier als het reliëf rond de stad zijn leidend voor het toekomstbeeld van Arnhem. Beeld WUR.

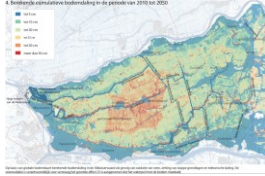
Voorkomen van schade aan groen door droogte

Hoe voorkom je schade aan groen door droogte in stedelijk gebied? Dat was de centrale vraag in een [onderzoek van het Nationaal Kennis- en Innovatieprogramma Water en Klimaat](#) (NKWK). De resultaten zijn samengevat in een 'Green Paper'.

De gemeente Amersfoort werkte mee aan het onderzoek. Al een aantal jaren zet de gemeente in op het optimaliseren van de groeiplaatsomstandigheden voor bomen. "Dat betekent zorgdragen voor een goede bodem en een optimale infiltratie. Daarnaast is goede vochttoevoer nodig in gebieden met lage grondwaterstanden, terwijl in gebieden waar het juist te nat wordt water moet worden afgevoerd. Voor de droge gebieden zoekt Amersfoort naar manieren om regenwater langer vast te kunnen houden. Dit kan bij groeiplaatsen door organisch stof aan de bodem toe te voegen, maar ook door ondergrondse reservoirs aan te leggen die het vocht gedoseerd aan de bodem teruggeven. Dat laatste is nog niet zo eenvoudig, zowel qua techniek als qua bodembeslag.

Meer biodiversiteit maakt de natuur robuuster. Wat niet helpt is het storten van zand bij nieuwbouwprojecten, dat resulteert in een overgangslaag die niet goed waterdoorlatend is. Dit gaat echt nog niet overal goed, zeker niet als zware machines de boel nog eens aandrukken. Dit is niet een aandachtspunt voor Amersfoort, maar voor alle Nederlandse gemeenten.

Behalve door te planten en herplanten, probeert de gemeente Amersfoort ook preventief schade aan groen te voorkomen door te zoeken naar "de juiste boom op de juiste plek". Het gaat om soorten die wisselingen tussen extreem hoge en lage grondwaterstanden aankunnen. Stapsgewijs worden soorten die overgevoelig zijn voor natheid en droogte vervangen door soorten die dat soort omstandigheden wel aankunnen.

Help! De Alblasserwaard zakt steeds verder weg...

Waterschap Rivierenland is bezig met een onderzoek naar het waterbeheer in de Alblasserwaard. De bodem van dit veenweidegebied zakt door de te diepe ontwatering steeds verder in. Daarbij komt het broeikasgas CO₂ vrij. Door de voortdurende peilverlaging komt de houten paalfundering van veel woningen en monumenten bloot te liggen, en gaat rotten. Dat zorgt voor enorme kosten.

Water Natuurlijk wil de tredmolen van steeds weer peilverlaging keren, en de bodemdaling zoveel mogelijk beperken. In het [Klimaatakkoord is afgesproken](#) om de uitstoot van broeikasgassen door veenweidegebieden in 2030 met 1 miljoen ton per jaar omlaag te brengen. Over die aanpak heeft het vorige kabinet in 2020 een brief gestuurd aan de Tweede Kamer. De [provincie Zuid-Holland werkt nu een veenweidestrategie uit](#).

Bron: [Waterschap Rivierenland, Bosatlas van de Alblasserwaard](#)

Kandidaat staan voor Water Natuurlijk?

Op 15 maart 2023 zijn er weer waterschapsverkiezingen.

Woon je in een van de waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland of Vallei en Veluwe?

En heb je belangstelling om kandidaat te staan voor Water Natuurlijk?

[Vraag hier meer informatie aan!](#)

De voorbereidingen voor de verkiezingen zijn inmiddels in volle gang. We zijn op zoek naar mensen die willen meedoen en meedenken, en stem willen geven aan Water Natuurlijk.

Alle aanmeldingen zijn welkom, we ontvangen je bericht graag! Of je nu

graag hoog op de lijst wilt, of niet zo nodig op verkiesbare plaats hoeft te staan. Of je nu actief aan de campagne mee wilt doen, of de actievellingen vooral tot morele steun wilt zijn. Geef vooral ruimte aan je ambities!

En meld je vooral ook aan als je lokaal grote bekendheid geniet, ook al heb je minder tijd voor de campagne. Goede ambassadeurs zijn zeer welkom!

Voor de duidelijkheid; het staat nog helemaal niet vast wie op een verkiesbare plaats komt te staan. Per waterschap hebben we een onafhankelijke kandidatencommissie ingesteld. Die stelt een advies op voor de volgorde op de lijst; onze regionale ledenvergadering beslist.

Meer informatie over de waterschappen en waterschapsverkiezingen:

1. [Waterschap en democratie](#) (ProDemos)
2. [Taken van het waterschap](#) (Unie van Waterschappen)
3. [Jan Terlouw over het waterschap en Water Natuurlijk](#)

Wil je graag eerst meer weten over ons werk en over Water Natuurlijk?

Neem dan via de link hierboven contact met ons op voor een vrijblijvend informatief gesprek.

Word nú lid van Water Natuurlijk!

Ook voor een meer natuurlijk waterbeheer?

[Word nú lid van Water Natuurlijk!](#)

Agenda

Daan Roosegaarde zet Loevestein onder water

Hoe ziet het eruit als eeuwenoud erfgoed onder de golven verdwijnt? De presentatie van dit lichtkunstwerk vormt de aftrap van een bijzondere tentoonstelling 'Denkend aan water...' waarin de relatie van Loevestein met water centraal staat. [Meer info](#)

vrijdag 25 en zaterdag 26 maart 2022

Regionale Ledenvergadering en excursie

Op zaterdag 26 maart vindt de Regionale Ledenvergadering van Water Natuurlijk Midden Nederland plaats. Een belangrijk agendapunt is de vaststelling van het Verkiezingsplan.

Voorafgaand aan de vergadering organiseert de fractie van Water Natuurlijk in Waterschap Vallei en Veluwe een excursie door het beken- en sprengengebied rond Apeldoorn. Alle leden zijn welkom en krijgen een uitnodiging toegestuurd.

Apeldoorn, zaterdag 26 maart

Algemene Ledenvergadering

Noteer alvast de datum voor deze Algemene Ledenvergadering van Water Natuurlijk.

Ntb, zaterdag 21 mei

Waterstaats erfgoeddag

De Nederlandse Gemalenstichting organiseert samen met de Stichting Historische Sluizen en stuwen en STOWA een bijzonder symposium. Hoe kan historisch erfgoed invulling geven aan de huidige waterveiligheid? Daarnaast laten verschillende waterschappen zien hoe ze omgaan met het historisch erfgoed. [Meer info](#)

dinsdag 21 juni

Ode aan de Hollandse Waterlinies

Je leert de Hollandse Waterlinies pas kennen als je de verhalen en geheimen kent. Bekijk onze agenda, doe mee aan de verschillende activiteiten en maak kennis met het prachtige landschap. [Meer info](#)

Diverse activiteiten in 2021 en 2022

Natuurlijk Water

Redactie:
Rienk Kuiper

Contact:
middennederland@waternatuurlijk.nl

Steun Water Natuurlijk
Doe mee en [word lid](#)

Deze nieuwsbrief automatisch toegestuurd
krijgen kan [via deze link](#)

Komt de nieuwsbrief in je spambox
terecht? Neem dan ons mailadres
middennederland@waternatuurlijk.nl op

Bijdragen voor deze nieuwsbrief (ook van niet-leden van Water Natuurlijk) zijn van harte welkom!

Water Natuurlijk is een bijzondere waterschapspartij.

We hebben geen politieke kleur.

Wat ons bindt is passie voor natuur, landschap, erfgoed, milieu, en recreatie in en om het water.

Wij zijn een landelijke vereniging voor en door inwoners.

We zijn in 2008 opgericht door onder andere Natuurmonumenten, De 12 Landschappen, Sportvisserij Nederland en de 12 provinciale natuur en milieufederaties, Vogelbescherming, IVN en bond Heemschut. D66, Groen Links en enkele progressieve lokale politieke partijen steunen Water Natuurlijk en doen daarom niet zelf mee aan de waterschapsverkiezingen.

U ontvangt deze mail als lid van Water Natuurlijk, omdat u actief bent in bovenstaande organisaties, of omdat we eerder contact met u hebben gehad.

This email was sent to statengriffie@provincie-utrecht.nl

[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)

Water Natuurlijk Midden Nederland · Postbus 4142 · Apeldoorn, 7320 AC · Netherlands

